

PTA-boek klas 5 havo

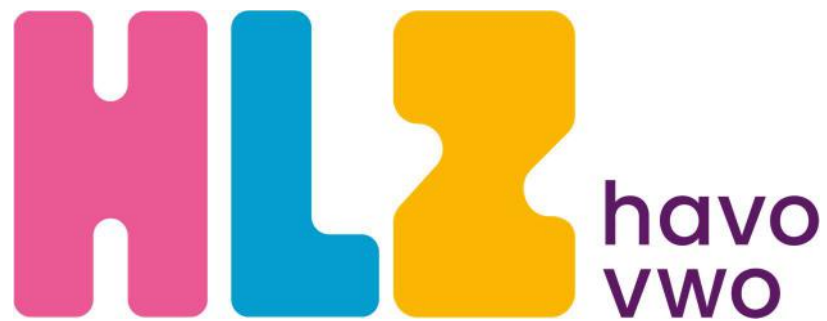
2023-2024

Inhoudsopgave

- **Belangrijke data**
- **Examenreglement**
- **PTA's**
- **PTA op maat**

BELANGRIJKE DATA H5 en V6 2023 – 2024 (wijzigingen voorbehouden)

Woe 4 okt	ouderavond havo
Do 5 okt	ouderavond vwo
Di. 17 okt	studiedag, lessen vervallen
Do. 19 okt.	inleveren profielwerkstuk (PWS) eerste deadline
Ma. 23 t/m vrij. 27 okt	herfstvakantie
Vrij. 3 nov. t/m vrij. 10 nov.	SE-1
Woe. 22 nov.	aanvragen herkansing SE-1
Woe 29 nov	studiedag, lessen vervallen
Do. 30 nov.	herkansing SE-1
Ma. 18 dec. t/m vrij. 19 jan	driehoeks gesprekken
Di. 19 dec	presentatie PWS
Do. 21 dec.	inleveren PWS definitieve versie
Ma. 25 dec. t/m vrij 5 jan.	kerstvakantie
Ma 8 jan	studiedag, lessen vervallen
Di. 9 jan	lessen facultatief voor h5 en v6
Wo. 10 jan. t/m woe.17 jan.	SE-2
Vóór 15 januari	aanmelden numerus fixus studies HBO/universiteit
Do 18 jan	nieuwjaarsgala examenklassen
Ma. 22 jan. t/m vrij. 26 jan.	luistertoetsen
Wo. 31 jan.	aanvragen herkansing SE-2
Woe. 7 feb.	open dag groep 8, lessen vervallen
Do. 8 feb	herkansing SE-2
Ma. 12 feb. t/m vrij. 16 feb.	driehoeks gesprekken
Ma. 19 feb. t/m vrij. 23 feb	voorjaarsvakantie
Vrij. 15 mrt t/m vrij. 22 mrt	SE-3
Ma. 25 mrt t/m do. 28 mrt	mondelingen
Vrij. 29 mrt	Goede Vrijdag, studiedag, lessen vervallen
Ma. 1 april	Tweede Paasdag
Woe 3 april	aanvragen herkansing SE-1, 2 en 3
Di. 9 t/m wo. 10 april	herkansing SE-1, 2 en 3
Do 11 apr t/m vrij 12 apr.	examenmodules Noordwijkerhout H5
Ma 15 t/m vrij. 26 april	examenmodules
Ma 15 apr – di 16 apr	examenmodules Noordwijkerhout V6
Woe 24 april	Generaal Appèl eindexamenleerlingen
Woe 24 april	uitreiken akkoordverklaringen
Do 25 april	akkoordverklaring inleveren
Vóór 1 mei	aanmelden studies HBO/universiteit
Ma. 29 apr. t/m vrij. 10 mei	meivakantie
Ma. 13 mei	examenmodules
Di 14 mei t/m woe. 29 mei	Centraal Schriftelijk Examen 1e tijdvak
Ma. 20 mei	Tweede Pinksterdag
Wo. 12 juni	uitslag Centraal Examen 1 ^e tijdvak
Do. 13 juni	aanmelding CE 2 ^e tijdvak bij AL.
Di. 18 t/m di. 25 juni	Centraal Examen 2 ^e tijdvak
Di. 2 juli	uitslag Centraal Examen 2 ^e tijdvak
... juli datum volgt	Diploma-uitreiking 5 havo
... juli datum volgt	Diploma-uitreiking 6 vwo

Examenreglement 2023-2024

COLOFON

**Stichting Cedergroep
HLZ
Brahmsstraat 7
1077 HW Amsterdam**

**Vastgesteld namens het bevoegd gezag op 23-06-2023
door W.F. Vlakveld, rector HLZ**

Instemming verleend op 18-07-2023 door de MR

Inhoud

Inleiding	3
Begrippenlijst	4
Cederbrede deel van het examenreglement	6
HLZ-eigen deel van het examenreglement	13
Bijlagen	18

Inleiding

Dit examenreglement is voor alle leerlingen van het HLZ die in schooljaar 2023-2024 deelnemen aan examenonderdelen. Iedere Nederlandse school is bij wet verplicht het voor dat jaar geldende examenreglement uit te reiken aan de leerlingen die te maken hebben met schoolexamens en eindexamens. Het is dus een wettelijk document, waarin de rechten en plichten van school, ouders en leerlingen zijn vastgelegd.

Een groot deel van wat er in dit document staat komt voort uit de door de overheid voorgeschreven wetten en regels. Dit is met name het geval voor wat betreft het eerste deel, het algemene Ceder reglement. Dit is gemaakt op basis van de huidige wetgeving en wordt aangepast wanneer deze wetgeving verandert. Voor het schoolexamen stellen de scholen van de Cedergroep het programma en de regels grotendeels zelf vast. Deze regels zijn te vinden in het schoolspecifieke deel van dit examenreglement.

Ten slotte zijn er bij dit reglement de volgende bijlagen opgenomen:

- Bijlage 1: beschrijving van de taken van de examensecretaris.
- Bijlage 2: Landelijke slagingsnormen / herexamen CE
- Bijlage 3: De organisatie tijdens het SE en CE
- Bijlage 4: Rooster CE / toegestane hulpmiddelen

Wij wensen je dit jaar veel succes op weg naar het diploma!

Begrippenlijst

In dit reglement wordt verstaan onder:

Absenties	Afwezigheid in de les, te laat komen en verwijderd zijn uit de les; openstaande absenties wil zeggen dat de absentie niet volgens de regel is afgehandeld
Afdelingsleider	Medewerker van de school belast met beleid en zorg voor het schoolexamen van één van de examenafdelingen.
Jaarlaagcoördinator	Medewerker van de school belast met de dagelijkse gang van zaken op een bepaalde afdeling.
Bevoegd gezag	Het bestuur van de stichting Cedergroep
Bevordering	Toelating tot het onderwijs in een volgend leerjaar
Centraal Examen (CE)	Het centraal, landelijk afgenomen deel van het eindexamen in mei (eerste tijdvak) en juni (tweede tijdvak). Ook aangeduid als Centraal Schriftelijk Examen (CSE).
Cijferlijst	Officieel document met cijfers van zowel schoolexamen, centraal examen als eindcijfers. Geldig in combinatie met het diploma.
Diploma	Officieel document ter bevestiging van de succesvolle afronding van het eindexamen.
Eerste tijdvak	Eerste moment dat centrale examens worden afgenomen in mei; in principe maken alle examenkandidaten hun examens in het eerste tijdvak. Duurt ongeveer twee weken.
Eindcijfer	Afgerond gemiddeld cijfer voor een vak van het schoolexamen en het centraal examen.
Eindexamen	Een examen in de artikelen 3.1 t/m 3.4 van het uitvoeringsbesluit WVO 2020 voorgeschreven vakken dan wel een aantal deeleindexamens dat tezamen een eindexamen vormt
Examendossier	Het geheel van documentatie van de onderdelen van het Schoolexamen zoals die door de kandidaat zijn gemaakt en in een door het bevoegd gezag gekozen vorm worden bewaard
Examenstof	De aan de kandidaat te stellen eisen
Examinator	De docent van de school die belast is met het onderwijs aan en de beoordeling van een of meer kandidaten
Herexamen	Het opnieuw afleggen van een (deel van een) centraal examen of van een schoolexamen in een vak
Herkansing	Het opnieuw deelnemen aan een toets van het Schoolexamen
Inhalen	Het alsnog deelnemen aan een eerder gemiste toets van het schoolexamen
Kandidaat	Een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten; voor "hij" leze men tevens "zij", voor "zijn" tevens "haar".
Mentor	Medewerker van school; eerste aanspreekpunt voor examenkandidaten.
Profielwerkstuk	Het in artikel 2.53 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 genoemde werkstuk
Programmaonderdeel	Onderdeel van het schoolexamen

PTA	Programma van toetsing en afsluiting; schematisch overzicht per vak en programmaonderdeel van indeling, toetsing en gewicht van de belangrijkste curriculumonderdelen
Rector	De directeur van de school
Schoolexamen (SE)	Het geheel van door de docenten van school X beoordeelde proeven en/of handelingen van in het PTA opgenomen en uit de studielast voortvloeiende verplichtingen voor de kandidaat.
Staatsexamencommissie	Landelijk orgaan van het College voor Toetsen en Examens
Studielast	In wet- en regelgeving is aan de examenvakken een studielast gekoppeld die de relatieve omvang bepaalt: deze normatieve studielast is uitgedrukt in studielasturen (SLU).
Teamleider	Medewerker van de school belast met de zorg voor het schoolexamen van één van de examenafdelingen.
Tweede tijdvak	Tweede moment dat centrale examens worden afgenomen; bedoeld voor herexamens en voor kandidaten die tijdens het eerste tijdvak verhinderd waren. Duurt ongeveer één week.
Uitvoeringsbesluit WVO 2020	Het bij wet gestelde besluit over de inrichting van het voortgezet onderwijs. Hierin gaat hoofdstuk 3 over het eindexamen. Dit kan worden teruggevonden op www.wetten.overheid.nl Hierop baseert de school ook mede het examenreglement.
Vrijstelling	Keer dat of geval waarin iets wat verplicht is, niet hoeft of geldt.
Verblijfsduur	Het aantal jaren dat de kandidaat in de vmbo, havo- en/of vwo-bovenbouw van school X is ingeschreven
Wet voortgezet onderwijs 2020	De wet over de inrichting van het voortgezet onderwijs. Hierop baseert de school ook mede het examenreglement.

Ceder examenreglement

1 Algemene bepalingen

Het eerste deel van dit examenreglement beschrijft de door de inspectie noodzakelijk geachte onderdelen van het examenreglement die voor elke Ceder school gelijk zijn. Dit algemene deel heeft betrekking op de paragrafen 1 t/m 2.10. Naast het algemene deel is elke Ceder-school verplicht een eigen (deel)examenreglement op te stellen waarin ten minste de onderdelen worden uitgewerkt die om een schoolspecifieke invulling vragen.

1.1 Geldigheid

- 1.1.1 Dit examenreglement treedt in werking op 1 oktober 2023 en is van kracht tot 1 oktober 2024.
- 1.1.2 De regelingen ten aanzien van de gang van zaken bij het schoolexamen en centraal examen worden tijdig bekend gemaakt en zijn bindend.
- 1.1.3 Te allen tijde geldt dat het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Wet voortgezet onderwijs 2020 leidend is.
- 1.1.4 In gevallen waarin het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, de Wet voortgezet onderwijs 2020 en/of het examenreglement niet voorziet beslist de rector.

1.2 Verantwoordelijkheid examenreglement

Het examenreglement is vastgesteld door het bevoegd gezag krachtens artikel 2.60, lid 1 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Het examenreglement behoeft instemming van de medezeggenschapsraad krachtens artikel 2.60, lid 4 van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

1.3 Verantwoordelijkheid eindexamen

- 1.3.1 De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
- 1.3.2 De rector wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.
- 1.3.3 De examensecretaris ondersteunt de rector bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, de uitvoering van het examenreglement en het PTA en andere organisatorische onderdelen van het eindexamen. Voor een complete beschrijving van de taken van de examensecretaris, zie bijlage 1.
- 1.3.4 De rector kan zich laten vertegenwoordigen door de secretaris van het eindexamen, de conrector, een afdelingsleider, een jaarlaagcoördinator of een teamleider.

1.4 Indeling eindexamen

Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma, bedoeld in artikel 2.53 van de Wet voortgezet onderwijs 2020, is bepaald, tevens uit een centraal examen. Voorts maakt het profielwerkstuk deel uit van het eindexamen.

1.5 Examencommissie

- 1.5.1 De rector stelt een examencommissie in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering. De examencommissie heeft ten minste drie en hoe dan ook een oneven aantal leden.
- 1.5.2 In de examencommissie kunnen niet benoemd worden: leden van het bevoegd gezag, de rector, leden van de medezeggenschapsraad of leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers. In het schoolspecifieke deel staan de namen van de leden van de examencommissie vermeld.
- 1.5.3 De examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. Het opstellen van een voorstel voor een examenreglement
 - b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting
 - c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen
 - d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen
- 1.5.4 De examencommissie stelt regels vast over de werkwijze van de examencommissie.
- 1.5.5 De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van de werkzaamheden.
- 1.5.6 De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de rector over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
- 1.5.7 De examencommissie verstrekt de regels over de werkwijze, het jaarverslag, de evaluatie en de adviezen aan het bevoegd gezag, aan de rector en aan de examensecretaris.

1.6 Onregelmatigheden

- 1.6.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt kan de rector maatregelen nemen.¹ De rector kan, alvorens een beslissing te nemen, advies inwinnen bij de examencommissie.
- 1.6.2 Alvorens een beslissing wordt genomen, wordt de kandidaat gehoord. Dit kan ook door de conrector, afdelingsleider, jaarlaagcoördinator of teamleider gebeuren. De kandidaat kan zich in dit gesprek bij laten staan door zijn wettelijke vertegenwoordiger.
- 1.6.3 Alvorens een beslissing wordt genomen, kan de rector advies inwinnen bij de examencommissie. Een lid van de examencommissie dat betrokken is bij de kwestie maakt tijdelijk geen deel uit van de examencommissie. Een collega met een vergelijkbare functie neemt waar.
- 1.6.4 De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd

¹ Onder een onregelmatigheid kan verstaan worden: plagiaat, fraude of enige andere vorm van oneigenlijk handelen. Deze lijst is niet limitatief.

examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.

- 1.6.5 Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
- 1.6.6 De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de rector geen deel uitmaken. De commissie bestaat uit drie leden. De teamleider Onderwijs & Kwaliteit en de bestuurssecretaris van de Cedergroep nemen roulerend één plaats binnen de Commissie in, de overige twee plaatsen worden roulerend vervuld door twee examensecretarissen. De examensecretaris van de school waar de kandidaat leerling van is, kan nooit zitting nemen in die commissie. Een beroep kan bij de commissie worden ingediend via het emailadres secretariaat@cedergroep.nl.
- 1.6.7 In overeenstemming met artikel 2.63 en 2.64 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie.

1.7 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van een in artikel 1.6.5 genoemd besluit en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

1.8 Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rector met in achtneming van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Wet voortgezet onderwijs 2020.

Indien dit reglement tussentijds moet worden aangepast gebeurt dit met in achtneming van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Wet voortgezet onderwijs 2020.

2 Regeling van het examen

2.1 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

- 2.1.1 Het bevoegd gezag mandateert de rector om jaarlijks voor uiterlijk 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting (PTA) vast te stellen, na voorafgaand overleg met het bevoegd gezag. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in dat schooljaar in het schoolexamen worden getoetst. Voorts staat er in vermeld op welke wijze de beoordeling van de schoolexamenonderdelen plaatsvindt. Bovendien bevat het de uitleg die aangeeft op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt. In de repetitie- en opdrachtenroosters wordt aangegeven wanneer het schoolexamenonderdeel getoetst zal worden of ingeleverd moet worden.
- 2.1.2 Het examenreglement en het PTA worden door de rector voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en aan de kandidaten bij aanvang van de cursus bekend gemaakt.
- 2.1.3 In het PTA worden de volgende toetsvormen onderscheiden: schriftelijk (ST), mondeling (MT), praktische opdracht (PO), luistertoets (LT) en handelingsdeel (HD).

2.2 Wettelijke bepalingen

Het schoolexamen, als onderdeel van het eindexamen, zal in overeenstemming met de wettelijke bepalingen plaatsvinden met inachtneming van de in de artikelen 2.2. t/m 2.7 genoemde regels.

- 2.2.1 Het eindexamen bestaat per vak uit een schoolexamen en/of een centraal examen.
- 2.2.2 Het schoolexamen omvat tenminste die exameneenheden/domeinen, die niet in het centraal examen worden getoetst. Het schoolexamen heeft een afsluitend karakter.
- 2.2.3 In de specifieke examenbeschrijvingen per vak, zoals deze in opdracht van het ministerie worden opgesteld, is aangegeven welke exameneenheden/domeinen in het schoolexamen en welke in het centraal examen worden of kunnen worden getoetst. Exameneenheden/domeinen, die in het centraal examen worden geëxamineerd kunnen ook worden opgenomen in het schoolexamen.
- 2.2.4 Deelname aan de geplande toetsen uit het PTA is verplicht.
- 2.2.5 Het afgerond hebben van het schoolexamen geldt als voorwaarde voor toelating aan het centraal examen in het betreffende vak.
- 2.2.6 Voor de aanvang van het centraal examen maakt de rector aan de kandidaat de eindbeoordelingen/cijfers van het schoolexamen en eventueel het profielwerkstuk bekend.
- 2.2.7 Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.
- 2.2.8 Conform artikel 3.13 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 of beoordeeld met een voldoende/goed. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, wordt een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 2.2.9 Conform artikel 3.32 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het eindcijfer van het eindexamen uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- 2.2.10 Het centraal en schoolexamenwerk wordt tenminste zes maanden na afname bewaard op school.

- 2.2.11 De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

2.3 Versneld examen doen

Conform artikel 2.56 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van het Eindexamenbesluit VO is het mogelijk voor leerlingen om toegelaten te worden tot het centraal examen in een eerder leerjaar:

- 2.3.1 Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
- 2.3.2 Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
- 2.3.3 Artikel 3.34, vijfde lid en artikel 3.35, zevende lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zijn van overeenkomstige toepassing.
- 2.3.4 Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
- 2.3.5 Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
- 2.3.6 Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 doorgenomen.
- 2.3.7 Vervroegd examen kan worden gedaan in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar in een of meer vakken maar niet in alle vakken (artikel 37a lid 1 Eindexamenbesluit). De kandidaat kan zich hiervoor melden bij de examensecretaris en de vakdocent.
- 2.3.8 Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving kan gebruik gemaakt worden van de terugvaloptie, waarbij de kandidaat in het betreffende vak alsnog het eindexamen aflegt van die schoolsoort of leerweg.
Vervolgens gelden de volgende bepalingen:
- Schoolexamen
Het uitgangspunt is dat het schoolexamencijfer blijft staan. Het is in alle gevallen niet de bedoeling dat het schoolexamencijfer op het hogere niveau zonder meer wordt omgerekend naar het geëigende niveau.
 - Centraal examen
De rector stelt de kandidaat in de gelegenheid in het betreffende vak alsnog het eindexamen af te leggen op het geëigende niveau.

2.4 Aangepast examen doen

Conform artikel 3.54 en 3.55 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 kan de rector een afwijkende wijze van examineren toestaan:

- 2.4.1 De rector kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

- 2.4.2 De examencommissie geeft toestemming voor voorzieningen bij examens en afwijkende vormen van examinering.
- 2.4.3 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
- er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
 - de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
- 2.4.4 Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - het vak Nederlandse taal;
 - enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 2.4.5 De in het vierde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
- 2.4.6 Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

2.5 Afname van het centraal examen

Het centraal examen wordt afgenomen conform het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Wet voortgezet onderwijs 2020.

- 2.5.1 In de loop van het laatste cursusjaar, doch uiterlijk een week voor aanvang van het centraal examen worden het examenrooster en een lijst van toegestane hulpmiddelen aan de leerlingen uitgereikt.
- 2.5.2 Een kandidaat kan slechts aan het centraal examen deelnemen als:
- het schoolexamen van alle vakken is afgesloten, en
 - alle programmaonderdelen met een vereiste kwalificatie, zoals opgenomen in het PTA zijn afgesloten.

2.6 Schoolexamendossier

- 2.6.1 Van elke kandidaat wordt een schoolexamendossier aangelegd. Dit bevat de behaalde beoordelingen en cijfers voor uit het schoolexamen voortvloeiende verplichtingen.
- 2.6.2. Aan het eind van elk voorexamenjaar worden de beoordelingen van het schoolexamen vastgesteld en aan de kandidaat kenbaar gemaakt.
- 2.6.3. Als formele afronding van het schoolexamen ontvangt de kandidaat een overzicht per vak van de resultaten van alle onderdelen en de eindbeoordeling van het schoolexamen, getekend door de rector en de examensecretaris. De kandidaat tekent voor ontvangst.

2.7 Uitslag, herexamen en diplomering

Eindbeoordeling eindexamen:

- 2.7.1. De eindbeoordeling voor alle vakken van het eindexamen wordt óf uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks één tot en met tien, óf met de aanduiding 'goed' of 'voldoende', óf met de aanduiding 'naar behoren'.
- 2.7.2. De examinatoren bepalen het eindcijfer voor een vak dat zowel in het schoolexamen als in het centraal examen getoetst is, op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
- 2.7.3. Als in een vak geen centraal examen kan worden afgelegd, is het schoolexamencijfer tevens het eindcijfer van het eindexamen in dit vak. Voor de vakken van het combinatiecijfer gaat de berekening zoals vastgelegd in 3.1.7.
- 2.7.4. Alle onderdelen van het eindexamen, die niet in het centraal examen getoetst worden en die niet in het schoolexamen beoordeeld worden met een cijfer, dienen óf de aanduiding 'goed' of 'voldoende' te krijgen.
- 2.7.5. In die gevallen waarin bij de vaststelling van een eindbeoordeling dit reglement niet voorziet, beslist de rector.

2.8 Vaststelling uitslag

- 2.8.1. De rector en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.34 en artikel 3.35 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
- 2.8.2. De rector en de examensecretaris stellen uit alle eindbeoordelingen van de vakken en overige programmaonderdelen waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in artikel 3.1 t/m 3.4 van het uitvoeringsbesluit WVO 2020.
- 2.8.3. Indien dat mogelijk en nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de rector en de examensecretaris een of meer eindbeoordelingen van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag.
- 2.8.4. Voor de uitslagbepaling per afdeling verwijzen we naar de landelijke slagingsnormen. Zie hiervoor bijlage 2.

2.9 Diploma en cijferlijst

- 2.9.1. De rector reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers van de vakken van het schoolexamen, hierbij inbegrepen de beoordelingen van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding en de titel van het profielwerkstuk alsmede de beoordeling, de cijfers voor het centraal examen, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
- 2.9.2. De rector reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.

- 2.9.3. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

2.10 Gegevensverstrekking aan Minister en Inspecteur

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan het ministerie en aan de inspectie een lijst met de in het eindexamenbesluit vermelde vereiste gegevens

Examenreglement HLZ

Leden examencommissie

Dhr. drs. R.R. Rombeek, *examensecretaris / voorzitter examencommissie*
Mevr. drs. C.E. van Baar, *afdelingsleider VWO*
Mevr. drs V. van Paridon, *afdelingsleider HAVO*

Examensecretaris

Dhr. drs. R.R. Rombeek

3 Bepalingen schoolexamen

3.1 Beoordeling schoolexamen

- 3.1.1. Onderdelen van het schoolexamen havo en vwo kunnen worden getoetst of beoordeeld in en vanaf het vierde leerjaar. In het PTA wordt van elk onderdeel aangegeven hoe het wordt beoordeeld. Dit kan zijn óf met een getal uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met (afgekapt) 1 decimaal, óf met een van de kwalificaties 'goed' of 'voldoende'. Van iedere beoordeling van een programmaonderdeel stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis. De kandidaat heeft het recht van inzage in het gemaakte werk.
- 3.1.2. De toetsen met open en/of gesloten vragen, de praktische opdrachten en mondelingen worden becijferd volgens een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10, gebaseerd op een maximale score (M) berekend volgens de formule $C = \frac{S}{M} \times 9 + N$, waarin S de score is van de kandidaat en N een getal van minimaal 1. Indien N een getal hoger dan 1 is, blijft het maximaal te behalen cijfer 10.
- 3.1.3. Een handelingsdeel moet minstens 'naar behoren' afgerond worden. Wanneer het werk niet voldoende gemaakt is, moet het opnieuw gedaan worden.
- 3.1.4. Vooraf wordt vastgesteld welke beoordelingscriteria ten grondslag liggen aan een praktische opdracht en aan het examendossier.
- 3.1.5. Het vak lo moet *voldoende* of *goed* worden afgesloten.

- 3.1.6. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Dit geldt ook voor het profielwerkstuk.
- 3.1.7. De rector bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CSE. Indien de uitkomst van de berekening van vakken met zowel een schoolexamen als een centraal examen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Voor vakken die alleen een schoolexamen hebben, geldt een afwijkende afrondingsregel: hier wordt in 2 stappen afgerond, d.w.z. eerst op de nabij liggende tiende en vervolgens op een heel getal.
- 3.1.8. Als in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.
- 3.1.9. Praktische opdrachten en handelingsdelen moeten ingeleverd dan wel afgerond zijn voor de door de docent vermelde deadline. Als hier niet aan voldaan wordt, dan zal de docent eerst met de betreffende kandidaat een nieuwe deadline vaststellen. Hiervan worden leerjaarcoördinator, examencommissie en de ouders van de betreffende kandidaat op de hoogte gebracht. Als ook deze nieuwe deadline niet gehaald wordt, treedt artikel 1.6 in werking.

3.2 Verhinderung bij het examen

- 3.2.1 Als een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of een daartoe gemachtigde functionaris, een onderdeel van het SE niet kan doen op het daarvoor vastgestelde tijdstip, dan wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld het desbetreffende onderdeel alsnog af te leggen. Zie ook artikel 3.3.5. Indien een reden als niet geldig wordt beoordeeld, treedt artikel 1.6 in werking.
- 3.2.2. Als een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of een daartoe gemachtigde functionaris, is verhinderd bij 1 of meer toetsen in het eerste tijdvak van het CE tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CE te voltooien. Wanneer een kandidaat ook dan verhinderd is of het CE niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
- 3.2.3. Bij ziekte moet VOORAFGAAND aan het begin van het examenonderdeel (PO's, SE's en CE) de afdelingsleider of leerjaarcoördinator telefonisch worden gewaarschuwd. Als deze afwezig is, kan de directiesecretaresse, mevr. Hulskamp, telefonisch op de hoogte worden gebracht via het centrale nummer: 020-6627983. De leerling raadpleegt een huisarts. De ouders sturen z.s.m. een brief met schriftelijke bevestiging van de ziekte. Hierin moet de naam en het telefoonnummer van de geraadpleegde huisarts vermeld worden.
N.B. 'Als er geen ziekmelding is binnengekomen, betekent dit dat er sprake is van ongeoorloofde absentie. Dit wordt behandeld als een onregelmatigheid (zie artikel 1.6). De gemiste toets kan alleen worden ingehaald ten laste van een herkansing.
- 3.2.4. De school is bevoegd na contact met de ouders een controlerend arts in te schakelen. De kosten hiervan zijn voor rekening van de ouders.
- 3.2.5. De kandidaat die op grond van ziekte of dringende persoonlijke omstandigheden een examen niet kan maken, kan dit examen inhalen als de reden tevoren akkoord is bevonden door een lid van de examencommissie. In het algemeen moet het schoolexamen ingehaald worden voor het volgende SE. De vorm van het in te halen onderdeel is niet per se dezelfde als die van het oorspronkelijke onderdeel.
N.B. Het afleggen van een rij-examen kan nooit reden zijn om niet aan een schoolexamen deel te nemen.

- 3.2.6. Als een kandidaat tijdens de toets onwel wordt, meldt deze zich bij de surveillant en levert het gemaakte werk in. Wanneer aan een toets begonnen is, wordt het gemaakte werk in principe beoordeeld en telt het cijfer volwaardig mee. Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen kan van die regel afgeweken worden.
- 3.2.7. In speciale gevallen beslist de voorzitter van de examencommissie.

3.3 Herkansingen schoolexamen en centraal examen

- 3.3.1 Herkansingen in de voorexamenklas (voor h4, v5) vinden plaats aan het einde van het schooljaar.
- 3.3.2. Een kandidaat uit de voorexamenklas krijgt per schooljaar twee herkansingen voor de PTA-toetsen die in dit schooljaar als herkansbaar staan vermeld. Per vak mag maximaal één herkansing worden aangevraagd. Een kandidaat verliest één herkansing indien hij meer dan vijf keer ongeoorloofd absent is geweest.
- 3.3.3. Herkansingen in de examenklas (voor h5 en v6) vinden telkens direct plaats na iedere SE-week. Een kandidaat krijgt per periode één herkansing voor de toetsen die in deze periode als herkansbaar staan vermeld, mits hij in deze periode niet vaker dan vijf keer ongeoorloofd absent is geweest (art. 5.7). Daarnaast heeft iedere examenkandidaat recht op een extra herkansing na SE-3. Na SE-3 kan de kandidaat één van de herkansingen naar keuze uit SE-1, SE-2 of SE-2 aanvragen, met dien verstande dat een SE dat al een keer is herkanst niet nogmaals kan worden herkanst.
- 3.3.4. Een kandidaat die geen gebruik maakt van een herkansing aan het eind van een schooljaar, na SE-1 of na SE-2 kan deze ongebruikte herkansing niet op een later tijdstip alsnog inzetten.

Schematisch overzicht van de herkansingsmomenten: Herkansingsmoment	Aantal herkansingen	Opmerking
eind h4/v5	2x	herkansbare PTA toetsen uit h4/v5
na SE-1	1x	uit SE-1
na SE-2	1x	uit SE-2
na SE-3	2x	uit SE-3 en SE-1 of SE-2 of SE-3

- 3.3.5 Een toets die door de kandidaat is ingehaald kan niet worden herkanst.
- 3.3.6 In bijzondere gevallen kan de examencommissie aan een kandidaat een hoger aantal herkansingen toestaan. De examencommissie stelt de inspectie hiervan in kennis, onder vermelding van de bijzondere redenen van de verhoging.
- 3.3.7 Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en de eerder afgelegde toets of praktische opdracht geldt als definitief cijfer voor die toets of praktische opdracht. Dit geldt ook voor de herkansing van het CE.
- 3.3.8 Ten aanzien van handelingsdelen is de kandidaat verplicht de uitwerking zodanig bij te stellen of aan te vullen om het *naar behoren* te verkrijgen.
- 3.3.9 Het recht op herkansing is geen onvervreemdbaar recht. Naar aanleiding van bijzondere omstandigheden (bijv. ongeoorloofde absenties) in de voorbereiding van de betreffende SE-periode of een maatregel genoemd in artikel 1.6.4d kan de examencommissie besluiten een kandidaat uit te sluiten voor een herkansing.
- 3.3.10 Er is sprake van ongeoorloofde absenties, als absenties niet binnen de gestelde termijn op school verantwoord zijn.
- 3.3.11 Tot een half uur na aanvangstijd wordt de kandidaat tot een schriftelijk examen toegelaten. De eindtijd van het examen blijft hetzelfde. Wanneer de limiet van een half uur wordt

overschreden, betekent dit dat inhalen op een ander moment plaatsvindt en wordt geteld als herkansing.

- 3.3.12 Afwezigheid bij een SE betekent dat de betreffende toets(en) alleen ingehaald en niet herkanst kan (kunnen) worden.

Procedure aanvragen herkansing

- 3.3.14 De leerlingen moeten hun herkansingen vóór de gestelde deadline aanvragen via de ELO.
3.3.15 Herkansingen vinden uitsluitend op de aangegeven data plaats.
3.3.16 De vorm van de herkansing is niet per se dezelfde als die van het oorspronkelijke onderdeel.
3.3.17 De examencommissie heeft het recht in uitzonderingsgevallen af te wijken van het bovenstaande.

4 Profielwerkstuk en beoordeling

4.1 Profielwerkstuk

- 4.1.1 Het SE omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, de presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het/de door de kandidaat gekozen profiel(en).
4.1.2 Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak. (Havo 320 uur, VWO 440 uur). Dit hoeft niet per se een vak uit het profieldeel te zijn. Het moet wel een vak zijn dat de leerling volgt.
4.1.3 Het profielwerkstuk is in principe een samenwerkingsopdracht van twee leerlingen.
4.1.4 De docentenbegeleidingsgroep PWS beoordeelt het werkstuk en de presentatie. Dit cijfer is onderdeel van het combinatiecijfer. Zie artikel 4.3. Wanneer duidelijk is gebleken dat een leerling binnen een groep zich niet actief heeft ingezet, zal deze een lager cijfer krijgen dan de andere leerling in deze groep.
4.1.5 Het cijfer en het onderwerp van het profielwerkstuk worden apart vermeld op de cijferlijst.
4.1.6 De beoordeling omvat het plan van aanpak, de ontwikkelingsfasen, mede vastgelegd in het logboek, het eindproduct en de presentatie daarvan.
4.1.7 Ten behoeve van het maken van een profielwerkstuk worden de kandidaten vooraf richtlijnen en beoordelingscriteria ter hand gesteld voor het maken van een profielwerkstuk en de data waarop onderdelen ingeleverd moeten worden.

4.2 Aanvullende bepalingen schoolexamendossier

- 4.2.1 Het examendossier wordt gevormd door de binnen het PTA omschreven toetsen, praktische opdrachten, mondelingen en handelingsdelen (o.a. boekverslagen), het profielwerkstuk, ook door de respectievelijke beoordelingsoverzichten, de diverse voortgangsrapportages, en ook verder in dit artikel genoemde onderdelen.
4.2.2 Alle cijfers en andere beoordelingen die deel uitmaken van het SE, dienen voor akkoord te worden getekend op een vastgelegd moment voor de aanvang van het CSE.
4.2.3 De examinerator bewaart tot een half jaar nadat een examenkandidaat de school verlaten heeft een exemplaar van de opgaven van elke voor het SE meetellende toets of praktische opdracht, samen met de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen.
4.2.4 De kandidaat is houder van het profielwerkstuk. Een kopie van het profielwerkstuk wordt de beoordelaar ter hand gesteld. De beoordelaars van de profielwerkstukken leggen schriftelijk hun beoordeling vast volgens een aangegeven richtlijn.
4.2.5 De handleiding profielwerkstukken dient te worden gevolgd.

- 4.2.6 Bij het inleveren van handelingsdelen en praktische opdrachten is de leerling zelf verantwoordelijk voor een bewijs van inleveren (bijv. mail, handtekening o.i.d.)
- 4.2.7 Indien een kandidaat een of meer beoordeelde of nog te beoordelen onderdelen van het examendossier niet kan overleggen, dan worden deze onderdelen als niet voltooid beschouwd. Van alle onderdelen wordt verwacht dat de kandidaat over een kopie-exemplaar beschikt!
- 4.2.8 Als een kandidaat meent een onderdeel van een dossier al te hebben afgerond, maar de examinator bestrijdt dit, dan wordt overeenkomstig artikel 4.2.7 gehandeld.

4.3 Het combinatiecijfer

- 4.3.1 Het combinatiecijfer is een cijfer dat bestaat uit vier onderdelen: godsdienst, maatschappijleer, ckv en het profielwerkstuk. De cijfers hiervoor worden apart vermeld op de cijferlijst. (Zie 3.1.7. voor de afronding van het cijfer van deze 4 vakken)
- 4.3.2 Voor vwo-leerlingen die doorstromen vanuit havo 5, gevolgd op het HLZ, bestaat het combinatiecijfer uit één onderdeel: het profielwerkstuk.
- 4.3.3 Voor vwo-leerlingen die doorstromen vanuit havo 5, gevolgd op een andere school, bestaat het combinatiecijfer uit twee onderdelen: godsdienst en het profielwerkstuk.
- 4.3.4 Elk vak telt even zwaar mee.
- 4.3.5 Geen van de onderdelen mag lager zijn dan een 4.
- 4.3.5 Het combinatiecijfer is het afgeronde cijfer volgens de examenregeling (i.e. 6,49 wordt een 6,0).

4.4 Afronding van het schoolexamen

- 4.4.1 Een kandidaat heeft het SE afgerond, als:
 - a. het vak lo is beoordeeld met voldoende of goed;
 - b. de praktische opdrachten en toetsen van de vakken uit het algemene gedeelte als aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting zijn afgelegd en daarom voor deze vakken een eindcijfer is verkregen;
 - c. de vakken van het door de kandidaat gekozen profiel zijn getoetst als aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting;
 - d. de handelingsdelen van de door de kandidaat gevolgde vakken naar behoren zijn afgerond.
 - e. Havoleerlingen zonder wiskunde het schoolexamen Rekenen hebben afgelegd. Het behaalde resultaat hiervan telt niet mee in de slaag- en zakregeling.
- 4.4.2 De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld moeten uiterlijk zijn afgesloten op een datum die ligt uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak.

5 Afstromen en opstromen

- 5.5.1 Bij tussentijds afstromen of opstromen zal de kandidaat in de meeste gevallen toetsen uit het PTA moeten inhalen.
- 5.5.2 Voorwaarde is dat gedurende de PTA-periode alle eindtermen zijn getoetst.
- 5.5.3 In het geval van af- of opstromen, worden alle gemaakte PTA-onderdelen nagekeken met het passende correctiemodel.
- 5.5.4 De afdelingsleider, examensecretaris of leerjaarcoördinator neemt contact op met de vakdocent(en) over mogelijke deficiënties en over een advies voor het inhalen van deficiënties.
- 5.5.5 De afdelingsleider, examensecretaris of leerjaarcoördinator bespreekt met de kandidaat de wijze waarop en het tijdpad waarin de deficiënties moeten worden ingehaald. Er wordt voor de kandidaat een PTA op maat opgesteld.
- 5.5.6 De examencommissie kan in zeer bijzondere gevallen afwijken van bovenstaande.

Bijlage 1 - beschrijving van de taken van de examensecretaris

In het Examenbesluit VO worden de volgende taken van de examensecretaris genoemd:

- het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen;
- het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
- het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten;
- het (samen met de directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
- het (samen met de directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
- het (samen met de directeur) tekenen van de diploma's en cijferlijsten.

NB het examenbesluit VO vermeldt dat de directeur een taakomschrijving voor de examensecretaris vaststelt, waar in ieder geval bovengenoemde taken in vermeld staan, en deze aan het bevoegd gezag, de examensecretaris en aan de examencommissie overlegt.

Bijlage 2 - Landelijke slagingsnormen

Een examenkandidaat **vwo** is geslaagd als:

- het gemiddelde CE-cijfer van alle vakken 5,5 of hoger is,
- voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf als eindcijfer is behaald,
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
- geen eindcijfer lager is dan een 4. Het combinatiecijfer en de losse eindcijfers in het combinatiecijfer tellen mee voor deze regel,
- voor lichamelijke opvoeding de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.

Een examenkandidaat vwo is in alle overige gevallen dan hierboven beschreven gezakt.

Een examenkandidaat **havo** is geslaagd als:

- het gemiddelde CE-cijfer van alle vakken 5,5 of hoger is,
- voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf als eindcijfer is behaald, in profiel C&M zijn de kernvakken Nederlands en Engels,
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
- geen eindcijfer lager is dan een 4. Het combinatiecijfer en de losse eindcijfers in het combinatiecijfer tellen mee voor deze regel,
- voor lichamelijke opvoeding de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.

Een examenkandidaat havo is in alle overige gevallen dan hierboven beschreven gezakt.

Herexamen CE

Een kandidaat heeft voor 1 vak waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, nadat de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak opnieuw deel te nemen aan het CE. De kandidaat stelt de afdelingsleider schriftelijk in kennis van dit recht gebruik te willen maken.

Bijlage 3 – De organisatie tijdens het SE en CE

De volgende regels zijn van toepassing:

A *Vóór de zitting:*

1. Leerlingen moeten 15 minuten vóór aanvang van de examenzitting aanwezig zijn, zodat ze alle tijd hebben om hun plaats te vinden en de surveillanten de aanwezigheid van de kandidaten voor het begin kunnen vaststellen.
2. Wie na het aanvangstijdstip komt, zal bij de deur worden tegengehouden, totdat alle aanwezigen aan het werk zijn. **Wie meer dan een half uur te laat komt, mag niet meer worden toegelaten tot de examenruimte!**
3. Tassen, petten en jassen moeten buiten de examenruimte worden neergelegd/opgehangen.
4. In de examenruimte mag alleen ter zitting uitgereikt officieel of door de school gewaarmerkt papier aanwezig zijn en gebruikt worden.
5. Leerlingen mogen geen telefoons, smartwatches, eigen boeken, tabellen als hulpmiddel de examenruimte binnenbrengen.

B *Tijdens de zitting:*

6. Er mag niet met potlood geschreven worden. Grafieken mogen wel met potlood getekend worden.
7. Het gebruik van correctielak (Tipp-ex) is niet toegestaan.
8. Alleen met toestemming van de surveillanten mogen leerlingen hun plaatsen verlaten. De surveillant wordt gewaarschuwd door vinger opsteken. Toiletbezoek vindt onder begeleiding plaats. In sommige gevallen zal moeten worden gewacht, totdat de begeleider weer aanwezig is.
9. Op elk CSE-werk moet de naam van de kandidaat staan, zoals die op het identiteitsbewijs staat vermeld. Alle in te leveren bladen moeten worden genummerd. Het aantal bladen moet op het eerste blad worden vermeld.
Degene bij wie het werk wordt ingeleverd, moet dit controleren.
10. Werk in klad dat wordt ingeleverd, valt onder de correctievoorschriften (denk daarbij b.v. aan de voorgeschreven lengte van samenvattingen) en moet dus worden ingeleverd.
11. Toezichthouders bij het CSE mogen over, van, voor de opgaven geen enkele mededeling doen, ook niet als de opgaven (niet gecorrigeerde) fouten bevatten.
In zulke gevallen wordt de normering zodanig veranderd (op landelijk niveau) dat kandidaten er geen schade van ondervinden.
12. Als een toezichthouder het vermoeden van fraude heeft, wordt een medetoezichthouder in kennis gesteld. Als er fraude is geconstateerd wordt de leerling hierop aangesproken, maar de leerling mag de toets wel afmaken. De toezichthouder zet op het werk van de leerling een streep, daar waar de leerling op dat moment is, en maakt een notitie van de geconstateerde fraude. Vervolgens wordt de rector van de fraude op de hoogte gesteld.

C *Bij het weggaan:*

13. Geen enkele kandidaat mag bij het SE + CE de examenruimte verlaten binnen een uur na aanvang van de zitting.
14. Bij inlevering controleert de surveillant het door de kandidaat vermelde aantal bladzijden. De uitgereikte hulpmiddelen worden op de tafel achtergelaten.
15. In het laatste kwartier van de zitting (waarvan het begin door de surveillanten wordt aangekondigd) vertrekt niemand van de kandidaten.
Iedereen blijft wachten tot aan het eind van de zitting de surveillanten het werk komen ophalen.
Pas na toestemming van de surveillant mogen de kandidaten opstaan en de examenruimte verlaten.
16. Het is de kandidaten niet toegestaan aan het eind van de zitting het examenmateriaal (opgavenboekjes, tekstboekjes, antwoorden op kladpapier o.i.d.) mee te nemen. Alles blijft dus in de examenruimte.

Bijlage 4 – Rooster CE / toegestane hulpmiddelen

VWO – 1^e tijdvak

<i>Datum</i>	<i>Tijd</i>	<i>Vak</i>	<i>Vakspecifieke hulpmiddelen</i>
Di. 14 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	--- biologie	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Wo. 15 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	--- Nederlands	--- ---
Do. 16 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	--- natuurkunde	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Vr. 17 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Duits aardrijkskunde	woordenboek D-N ---
Di. 21 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	geschiedenis scheikunde	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Wo. 22 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	tekenen bedrijfseconomie	--- ---
Do. 23 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	filosofie Wiskunde A,B,C	--- grafische rekenmachine
Vr. 24 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	--- economie	--- ---
Ma. 27 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	--- Engels	--- woordenboek E-N
Di. 28 mei	--- 13.30-16.00 uur	--- Frans	--- woordenboek F-N
Wo. 29 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.00 uur	--- Spaans	--- woordenboek S-N

HAVO – 1^e tijdvak

<i>Datum</i>	<i>Tijd</i>	<i>Vak</i>	<i>Vakspecifieke hulpmiddelen</i>
Di. 14 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	--- wiskunde A,B	--- grafische rekenmachine
Wo. 15 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Duits economie	woordenboek D-N ---
Do. 16 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	geschiedenis scheikunde	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Vr. 17 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	filosofie Nederlands	--- ---
Di. 21 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.00 uur	--- Engels	--- woordenboek E-N
Wo. 22 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	--- Frans	--- woordenboek F-N
Do. 23 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- aardrijkskunde	--- ---

Vr. 24 mei	09.30-11.30 uur 13.30-16.30 uur	tekenen natuurkunde	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Ma. 27 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- bedrijfseconomie	--- ---
Di. 28 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- biologie	--- Binas 6 ^e editie of Sciencedata
Wo. 29 mei	09.30-11.30 uur 13.30-16.00 uur	--- ---	--- ---

Continuïteitsplan centrale examens

Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, treedt het Continuïteitsplan in werking. In het meest ingrijpende noodsценario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kunnen het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (6 juli 2024)

N.B.

1. Voor alle MVT geldt: als het examen enkel uit leesvaardigheid bestaat, is het woordenboek Nederlands - doeltaal niet nodig maar ook niet verboden. (doeltaal: Engels, Duits, Frans of Spaans.)
Op SE's geldt voor alle MVT: woordenboeken doeltaal - Nederlands en/of Nederlands - doeltaal zijn toegestaan, tenzij op een toets anders vermeld is.
2. Bij het vak Engels mag het bevoegd gezag toestemming geven om een woordenboek Engels - Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.
3. Bij alle examens is het eindelijk verklarend woordenboek Nederlands toegestaan. Bij SE's is het eindelijk verklarend woordenboek Nederlands toegestaan, tenzij op een toets anders vermeld is.
4. Raadpleeg je docent wiskunde welke grafische rekenmachine is toegestaan.
5. Bij wiskunde is alleen een grafische rekenmachine toegestaan. Bij de overige vakken alleen een rekenmachine met basisbewerkingen.
6. Het is toegestaan deze fouten in Binas of ScienceData te verbeteren. Kijk voor de errata bij Binas op de website van Noordhoff Uitgevers en voor de errata bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. (Of raadpleeg je docent.) Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.

ROOSTER CENTRAAL EXAMEN 2024 2^e TIJDVAK

dinsdag 18 t/m dinsdag 25 juni	*	
donderdag 20 juni	aangewezen vakken **	

* In maart 2024 wordt definitief bekendgemaakt welke CSE-vakken in het 2e tijdvak op welke dagen en tijdstippen worden afgenomen.

** Dit zijn vakken die – gelet op het geringe aantal kandidaten – extern worden afgenomen door de staatsexamencommissie.

Vak: aardrijkskunde

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Globalisering én EU landbouw-beleid	BuiteNLand 5h Par 1.1 - 1.12	B: WERELD B1: gebieden op de grens van arm en rijk (h4-stof) én B2: samenhangen en verschillen in de wereld (1.1 - 1.9) én B3: mondiale processen en lokale effecten (1.10 - 1.12)	ST	toetsweek 1	90 min.			20 ja		
Periode 2	Endogene en exogene processen én natuurlijke gevaren in de VS	BuiteNLand 5h Par 2.1 - 2.12	C: AARDE C2: samenhangen en verschillen op aarde (2.1 - 2.9) én C3: de aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten (2.10 - 2.12)	ST	toetsweek 2	90 min.			25 ja		
Periode 3	Brazilië: gebiedskenmerken én actuele vraagstukken	BuiteNLand 5h Par 3.1 - 3.11	D: ONTWIKKELINGSLAND D1: gebiedskenmerken Brazilië (3.1 - 3.6) én D2: actuele vraagstukken (3.7 - 3.11)	ST	toetsweek 3	90 min.			25 ja		

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel
Subdomein A1: geografische benadering komt in elke toets aan de orde

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 30 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 70 %
TOTAAL: 100 %

Vak: **bedrijfseconomie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Investeren en financieren, marketing en financieel beleid	Hoofdstuk 18 t/m 24	Subdomeinen D1, D2, E1, E2, F1, en F2.	ST	toetsweek 1	90 min.			25 ja		
Periode 2	Financieel beleid en Verslaggeving	Hoofdstuk 25 t/m 30	Subdomeinen F1, F2 en domein G	ST	toetsweek 2	90 min.			30 ja		
Periode 3	Vaardigheden, van persoon naar rechtspersoon en verslaggeving	Hoofdstuk 31, herhalen hfdst. 1 t/m 8 en hfdst. 10.2 t/m 12.	Subdomeinen B1, B2, B3, B4 en domein G	ST	toetsweek 3	90 min.			30 ja		

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

**) Domein A en haar subdomeinen m.b.t. vaardigheden zijn tevens geïntegreerd in de domeinen B t/m H

Note: Hoofdstuknummers zijn gebaseerd op het 9e druk (nieuwe druk) van het boek Bedrijfseconomie in Balans

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 15 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 85 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **biologie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Diagnostische toets	Stofwisseling		ST	periode 1	45 min.			0	nee	
	SE-1	Biologie voor jou 5H - Thema 1: stofwisseling in de cel Biologie voor jou 5H - Thema 2: DNA Uit 4 HAVO Biologie voor jou 4H - Thema 1: Inleiding in de biologie Biologie voor jou 4H - Thema 2: Voortplanting Biologie voor jou 4H - Thema 7: Ecologie en milieu	B1.3 - B2.3 - B3.2 B1.1 - B1.2 - B1.3 - B2.3 - C1.1 - C1.2 - D1.1 - D1.2 - D1.3 - D1.4 - D1.5 - E1.1 - E1.2 - E1.3 - E2.4 - E2.5 - E2.6 - E2.7 - E2.8 - E3.6 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4 - F2.3 B2.1 - B2.2 - B3.1 - C1 - C2 - C3 B4.2 - C1.2 - C2.1 - C2.2 - C2.3 - D3.1 - D3.2 - D3.3 - D3.4 - D3.5 - D3.6 - D3.7 - D3.8 - D3.9 - E1.2 - E2.1 - E2.2 - E2.3 - E2.4 - E2.7 - E2.8 - E3.1 - E3.2 - E3.3 - E3.4 - E3.5 - E3.6 B3.2 - B8.1 - B8.2 - B8.3 - C3.1 - C3.2 - C3.3 - C3.4 - C3.5 - D4.1 - D4.2 - F3.1 - F3.2 - F3.3 - F3.4	ST	toetsweek 1	90 min.			25	ja	
	Onderzoek doen	Onderwerp kan gekozen worden uit elk thema van het boek.	A1 t/m A 16	PO	periode 1				10	nee	
Periode 2	Diagnostische toets	Vertering		ST	periode 2	45 min.			0	nee	
	Menskunde I	Biologie voor jou 5H - Thema 3: vertering Biologie voor jou 5H - Thema 4: Transport Uit 4 HAVO Biologie voor jou 4H - Thema 3: Genetica Biologie voor jou 4H - Thema 4: Evolutie	B3.1 - B3.4 B3.1 - B3.6 B1.1 - C1.1 - C2.4 - D1.1 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4 B2.1 - B3.1 - B3.2 - C2.1 - F1.1 - F1.2 - F1.4 - F2.1 - F2.2 - F2.3 - F2.4 - F3.2	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
	Onderzoek doen	Onderwerp kan gekozen worden uit elk thema van het boek.	A1 t/m A 16	PO	periode 2				10	nee	
Periode 3	Diagnostische toets	Gaswisseling		ST	periode 3	45 min.			0	nee	
	Menskunde II	Biologie voor jou 5H - Thema 5: Gaswisseling Biologie voor jou 5H - Thema 6: Afweer Uit 4 HAVO Biologie voor jou 4H - Thema 5: Regeling Biologie voor jou 4H - Thema 6: Waarneming en gedrag	B3.1 - B3.3 - B3.5 - B4.1 B5.1 B2.1 - B4.1 - B4.2 - B4.3 - B6.1 - B6.2 - B7.3 B7.1 - B7.2 - B7.3 - D2.1 - D2.2 - D2.3 - D2.4 - D2.5 - D2.6 - D2.7 - D2.8	ST	toetsweek 3	90 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
TOTAAL: 100 %

Vak: **Duitse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Idioom	examenidoom plus signaalwoorden en tekstverbanden		ST	periode 1	30 min.			8	ja	
	Boek 2	Boek 2	literaire ontwikkeling, domein E1	ST	periode 1	45 min.			8	nee	
	Gespreksvaardigheid	Gesprekken in tweetallen over actuele thema's	domein C1	MT	periode 1	20 min.			12	nee	
Periode 2	Spreekvaardigheid	Presentatie artikel en beeldverhaal	domein C2	MT	periode 2	20 min.			11	ja	
	Proefexamen leesvaardigheid	Cito-leesteksten op havo niveau (formatief)	domein A	ST	periode 2	150 min.					
Periode 3	Schrijfvaardigheid B1 op computer	formele brief	Taal- en strategische vaardigheden domein D1 + D2	PC	toetsweek 3	90 min.			23	ja	
	Boek 3	Boek 3	literaire ontwikkeling, domein E1	ST	periode 3	45 min.			8	nee	
	Kijk- en luistervaardigheid B1	Cito kijk- en luistertoets op havo niveau	domein B	ST	periode 2	90 min.			23	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 7 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 93 %
TOTAAL: 100 %

Vak: **economie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Markt & Overh. deel 3 en V&U deel 1	Markt & Overh. deel 3 en V&U deel 1	A, D, F, H en I	ST	periode 1	30 min.			5	ja	
	Vragers & Aanbieders	Vragers & Aanbieders	A, D, G en H	ST	toetsweek 1	90 min.			15	ja	
Periode 2	Verdienen & Uitgeven deel 2	Verdienen & Uitgeven deel 2	A, H en I	ST	periode 2	30 min.			5	ja	
	Markt & Overheid en Jong & Oud	Markt & Overheid en Jong & Oud	A, D t/m I	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3	Europa deel 1	Europa deel 1	A, E, F, H en I	ST	periode 3	30 min.			5	ja	
	Europa en Verdienen & Uitgeven	Europa en Verdienen & Uitgeven	A, E, F, H en I	ST	toetsweek 3	90 min.			25	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 20 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 80 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **Engelse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Formatieve Leestoets		A Leesvaardigheid						0	nee	
	Idioomtoets chapters 1-10	Examenidoom Formatief		HD					0	nee	
	Schrijfvaardigheid op de computer (Zakelijke brief)	Zakelijke brieven	D1, D2 en F schrijfvaardigheid / oriëntatie op studie en beroep	PC	toetsweek 1	90 min.			22	ja	
Periode 2	Idioomtoets chapters 11-20	Examenidoom Formatief		ST					0	nee	
	Kijk- en Luisteroets		B kijk- en luistervaardigheid	ST	periode 2	60 min.			22	ja	
	Presentatie		C2 spreekvaardigheid	MT	periode 2				11	ja	
Periode 3	Idioomtoets chapters 1-20	Examenidoom		ST	periode 3	30 min.			12	ja	
	Mondeling		C1 gespreksvaardigheid	MT	periode 3				11	ja	
	Literatuurtoets	Reader	E1 literatuur	ST	toetsweek 3	90 min.			16	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 6 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 94 %
TOTAAL: 100 %

Vak: filosofie

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Democratie	Denken over Democratie H1, H2 en H3	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	ST	toetsweek 1	90 min.			20	ja	
Periode 2	PO Democratie	Denken over Democratie boek	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	PO	periode 2				10	nee	
Periode 3	Democratie	Denken over Democratie H1 t/m H6	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	ST	toetsweek 3	90 min.			20	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

 Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 50 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 50 %
 TOTAAL: 100 %

Vak: **Frans taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	SE1 Kijk / luistervaardigheid Formatief SE1 Schrijfvaardigheid SE1 Vocabulaire Formatief	Oefeningen kijk / luistervaardigheid Oefeningen schrijfvaardigheid + theorie Examenidoom	B Kijk -en luistervaardigheid D1, 2 Schrijfvaardigheid Schooleigen domein	ST PC ST	periode 1 toetsweek 1 periode 1	60 min. 60 min. 30 min.			0 8 0	nee ja nee	
Periode 2	SE2 Schrijfvaardigheid SE2 Literatuur SE2 Vocabulaire Formatief SE2 Leesvaardigheid Formatief	Oefeningen schrijfvaardigheid + theorie Literaire werken en achtergronden Examenidoom Cito examens	D1, 2 Schrijfvaardigheid E1 literatuur Schooleigen domein A Leesvaardigheid	PC ST ST ST	toetsweek 2 periode 2 periode 2 periode 2	90 min. 45 min. 30 min. 150 min.			15 10 0 0	ja nee nee nee	
Periode 3	SE3 Kijk / luistervaardigheid SE3 Spreek -en gespreksvaardigheid SE3 Vocabulaire	Oefeningen kijk / luistervaardigheid Tentamen in duo's Vocabulaire opgegeven hoofdstukken	B Kijk -en luistervaardigheid C1, 2 Gespreksvaardigheid + Spreken Voorbereiding domein A / D	ST MT ST	periode 3 toetsweek 3 periode 3	90 min. 30 min. 45 min.			23 23 8	ja ja ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 13 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 87 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **geschiedenis**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen HC 1 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 1	30 min.			5 ja		
	HC Britse Rijk 1620-1900	HC1 + KA 17 t/m 36 (tijdvakken 5 t/m 8)	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 1	90 min.			18 ja		
Periode 2	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen HC 1 + HC 2 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 2	30 min.			5 ja		
	HC Duitsland in Europa 1918-1991	HC2 + KA 17 t/m 49 (tijdvakken 5 t/m 10)	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 2	90 min.			18 ja		
Periode 3	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen HC 1 t/m 3 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 3	30 min.			6 ja		
	HC Nederland 1948-2008	HC3 + KA 17 t/m 49 (tijdvakken 5 t/m 10)	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 3	90 min.			18 ja		

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 30 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 70 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **godsdienst**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Het menselijk bestaan God, iets, niets	Wijs worden H. 1 en 9		ST	toetsweek 1	90 min.			20	ja	
Periode 2	Man/vrouw Wereldburger	Wijs worden H. 4 en 7		PO	periode 2				20	nee	
Periode 3											

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 60 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 40 %

TOTAAL: 100 %

Vak: lichamelijke opvoeding

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Keuze onderdelen	blok 1	E5	PO					13	nee	
	Keuze onderdelen	blok 2	E5	PO					13	nee	
	Opdracht	wanneer niet aan de eisen is voldaan		ST	toetsweek 1	60 min.					
Periode 2	Keuze onderdelen	blok 3	E5	PO					14	nee	
	Opdracht	wanneer niet aan de eisen is voldaan		ST	toetsweek 2	60 min.					
Periode 3											

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 60 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 40 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **LOB**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Bezoek voorlichtingsactiviteit	deelname aan minimaal één LOB activiteit buiten de lessen		HD							
Periode 2	Deelname LOB activiteit	deelname aan een andere LOB activiteit dan in Periode 1		HD							
Periode 3	LOB dossier havo afronden	reflectie op huidige stand van zaken en plan voor verdere LOB activiteiten en / of inschrijven vervolgopleiding		HD							

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 0 %
 TOTAAL: 0 %

Vak: natuurkunde

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	SE01	NOVA 4 : H1 (beweging) NOVA 4 : H2 (elektriciteit) NOVA 4 : H3 (krachten) NOVA 4 : H4 (materialen) NOVA 4 : H7 (technische automatisering)	C1 (kracht en beweging) G1 (gebruik van elektriciteit) D1 (eigenschappen materialen) D2 (functionele materialen) G2 (technische automatisering)	ST	toetsweek 1	90 min.			28%	ja	
	Formatief PO	voorbereiding praktisch schoolexamen	I1 (experiment) A (vaardigheden)		periode 1	90 min.			0%		
Periode 2	praktisch schoolexamen	onderzoeksvaardigheden praktische vaardigheden	I1 (experiment) A (vaardigheden)	PO	periode 2	180 min.			8%	nee	
	SE02	NOVA 4 : H5 (arbeid en energie) NOVA 5 : H8 (zuinig met energie) NOVA 5 : H9 (trillingen en golven)	C2 (energie omzettingen) H (natuurkunde en technologie) B1 (informatieoverdracht)	ST	toetsweek 2	90 min.			28%	ja	
Periode 3	SE03	NOVA 5 : H10 (aarde en heelal) NOVA 5 : H11 (radioactiviteit) NOVA 5 : H12 (medische beeldvorming) NOVA 5 : H6 (spiegels en lenzen)	E1 (zonnestelsel en heelal) B2 (medische beeldvorming) B3 (optica)	ST	toetsweek 3	90 min.			28%	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

[*] bk : beperkte keuze onderdelen PTA : B3 (optica) ; G2 (technische automatisering)

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 8 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 92 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **Nederlandse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Literaire begrippen en literatuurgeschiedenis	Romananalyse en literatuurgeschiedenis	E2, E3	ST	toetsweek 1	90 min.			20	nee	
Periode 2	Spreekvaardigheid: betoog of beschouwing	Tekstsoorten, tekststructuren, functies van tekstgedeelten, argumentatie	B, D	MT	periode 2	15 min.			20	ja	
Periode 3	Schrijfvaardigheid: betoog of beschouwing	Tekstsoorten, tekststructuren, functies van tekstgedeelten, argumentatie, spelling, stijl	C, D	ST	toetsweek 3	180 min.			30	ja	
	Mondeling examen over boek 1 t/m 8	Romananalyse en literatuurgeschiedenis	E1, E2, E3	MT	toetsweek 3	20 min.			30	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
 TOTAAL: 100 %

Vak: **profielwerkstuk**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Verslag Profielwerkstuk	Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan havo 2023: t/m stap 13	Afgerond onderzoek met theoretisch kader, methodiek, conclusie, discussie, bronvermelding en logboek. Compleet met bijlagen.	HD	periode 1	nvt			80	nee	
Periode 2	Presentatie Profielwerkstuk	Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan havo 2023: Stap 14	Mondelinge presentatie van het onderzoek aan klasgenoten, voorexamenleerlingen en ouders	HD	periode 2	15 min.			10	nee	
Periode 3											

"Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan, havo 2023" is de PWS handeiding voor leerlingen, docenten en ouders

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 10 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 90 %

TOTAAL: 100 %

Vak: **rekenen**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Rekentoets	Rekenniveau 3F	Getallen, Verhoudingen, Meten en Meetkunde, Verbanden	PC	periode 2	120 min.			50 ja		
Periode 2											
Periode 3											

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 50 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 50 %
 TOTAAL: 100 %

Vak: **scheikunde**

	omschrijving	toetsstof	domein & (sub)sfeer	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	SE-1 over Hoofdstuk 1, 2, 4 tm 7	Chemisch rekenen, atoombouw, bindingen, zouten, reactiesnelheid, reactiewarmte, evenwicht, zuren & basen, redox	Domeinen A, B, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M4, R1, R3 & R5 R&A1 tm R&A3	ST	toetsweek 1	90 min.			28	ja	
	PO redox icm zuur-base	redox & zuur-base	Domeinen A, B, C, D & F (sub)sferen: M1 tm M4, R1, R3 & R5 R&A	PO	periode 1	90 min.			8	nee	
Periode 2	SE-2 over Hoofdstuk 1,2 3, 6, 8 tm 10	Analyse, polymeren, koolstofchemie, biochemie, chemisch rekenen, bindingen	Domeinen A, B, C, D, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3, L1	ST	toetsweek 2	90 min.			28	ja	
	PO analyse (H8)	Analyse	Domeinen A, B, C, D & F (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3	PO	periode 2	90 min.			8	nee	
Periode 3	SE-3 over Hoofdstuk 1, 2, 3, 9 tm 11	Industriële chemie, biochemie evenwicht, zuren & basen, polymeerchemie chemisch rekenen, redox	Domeinen A, B, C, D, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3, L1, T1 tm T4	ST	toetsweek 3	90 min.			28	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
TOTAAL: 100 %

Vak: **Spaans (elementair)**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	SE 1 (Tema: vacaciones de verano) - voca, gram, leesv.	Het restaurant en de vakantie	Domein D1	ST	toetsweek 1	90 min.			10	ja	
	Presentatie 'vacaciones de verano'	Het restaurant en de vakantie	Domein C1/C2	MT	periode 1	5 min.			10	ja	
Periode 2	SE 2 (schrijfvaardigheid)	Toen ik klein was	Domein D1	PC	toetsweek 2	90 min.			15	ja	
	Luistervaardigheid A1+/A2	Alle stof A1/A2	Domein B	ST	periode 2	60 min.			15	nee	
Periode 3	Gespreksvaardigheid (una conversación después de dos años de Español)	Herhaling stof afgelopen 2 jaar	Domein C1	MT	periode 3	10 min.			15	ja	
	SE 3 Leesvaardigheid	Alle stof A1/A2	Domein A	ST	toetsweek 3	90 min.			15	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 20 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 80 %
TOTAAL: 100 %

Vak: **tekenen en kunstbeschouwing**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Praktijk: Clair obscur-portret 'verkeerd-om'	Lesbrief 'Portret' + PowerPoint <i>clair obscur</i>	Domein B (Praktijk) Autonome kunst en vormg./naar de aanschouwing.	PO	geen toets				25	ja	
	Theorie: Renaissance (herh) Van Romantiek t/m Impressionisme	Kunstboek Blok 3.1, 3.2, 3.6 en 4.1 t/m 4.5 en de ppt's Renaissance en 19e eeuw	Domein A, subdomein A1 (Beschrijven*)	ST	SE-week 1	90 min.			6	ja	
			Domein A, subdomein A1 (Beschrijven*) (* m.b.v. de geschiedenis van de beeldende kunst)								
Periode 2	Praktijk: Affiche n.a.v. studie/beroep	Lesbrief 'Het maken van een affiche/stappenplan'	Domein C (Oriëntatie op studie en beroep) + Domein B (Praktijk), Toegepaste kunst en vormgeving.	PO	geen toets				25	ja	
	Theorie: Beeldende Aspecten (herhaling stof uit H4),	<i>Reflectie deel 1</i> , hoofdstuk Beeldende Aspecten. Zie ook: leerhulp Beeld. Aspecten	Domein A (Vaktheorie) Subdomein A2 (Beschouwen)	ST	SE-week 2	90 min.			6	ja	
Periode 3	Praktijk: Beeldende verwerking v.e.keuzethema	Lesbrief 'Thema's/ het werken met een thema'	Domein B (Praktijk) Naar de voorstelling	PO	geen toets				30	ja	
	Theorie: Beeldende kunst van de 20e en 21e eeuw.	Kunstboek blok 5.1 6.17, maar niet de bouwkunst. Plus ppt's 20e eeuw	Domein A (Vaktheorie)	ST	SE-week 3	90 min.			8	ja	
		zie Leerhulp/stofbeperking en stijlschema	Subdomein A1 (Beschrijven, interpreteren*) (* m.b.v. de geschiedenis van de beeldende kunst)								

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
 TOTAAL: 100 %

Vak: **wiskunde A**

	omschrijving	toetsstof: <i>Getal en Ruimte, havo A, 11e ed.</i>	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Praktische opdracht H8	H8 Statistiek met de computer H9 Exponentiële verbanden	A1,A2,A3,B1,B2,E1,E2,E3,E4,E5 A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,C5,D	PO	periode 1	90 min.			10	nee	
	Formatieve evaluatie SE-1 over H9										
Periode 2	Vaardigheidentoets H1 t/m H10 (niet H4, H5 & H8) SE-2 over H9, H10, H11	H10 Statistiek gebruiken H11 Formules en variabelen	A1,A2,A3,B1,B2,E1,E2,E3,E4 A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,C5,D	ST	periode 2	30 min.			10	nee	
Periode 3	SE-3 over alle examenstof	H12 Examentraining	A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5, E1, E2, E3, E4	ST	toetsweek 3	120 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
 Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
 TOTAAL: 100 %

Vak: **Wiskunde B**

	omschrijving	Getal en Ruimte havo B, 12e ed.	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO		PTA		
							gewicht voor overgang	kolomnummer Magister	gewicht binnen SE	herkansbaar voor SE	kolomnummer Magister
Periode 1	Formatieve evaluatie SE-1 over H8, H9 & H10	H 8 Goniometrie H 9 Exponentiële verbanden H10 Meetkundige berekeningen (deels) G&R havo B, 12e ed. H8, H9 & H10 (deels)	A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2	ST	toetsweek 1	90 min.			25	ja	
Periode 2	SE Vaardigheden: H1 t/m H10	H10 Meetkundige berekeningen (rest) H11 Verbanden en functies G&R havo B, 12e ed. H1 t/m H10	A3, B1, B2, B4, C1, C2, D1, D2, D3	ST	periode 2	30 min.			10	nee	
	SE-2 over H10 & H11	G&R havo B, 12e ed. H10 & H11	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, C1,	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3	SE-3 over alle hoofdstukken	H12 Examentraining G&R havo B, 12e ed. (H1 t/m) H12	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, C1, C2, D1, D2, D3, D4	ST	toetsweek 3	120 min.			40	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handlungsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTA op maat voor leerlingen die overstappen van vwo 5 naar havo 5

(PTA op Maat)

Voor de leerlingen die overstappen van vwo 5 naar havo 5 of die instromen in havo 5 moeten onderstaande pta onderdelen nog ingehaald worden.

Cohort 2022-2024	Vak gevolgd in vwo 5
Aardrijkskunde	- PO (15%) uit V5 wordt opnieuw beoordeeld (20%) - PTA toets 10% inhalen.
Bedrijfseconomie	- PO uit V5 wordt opnieuw beoordeeld (5%) - PTA toets 10% inhalen
Biologie	Geen
CKV	Afgerond in v4
Duits	Boek 1 PO (7%) inhalen
Economie	- SE Schaarste, ruil en keuzeonderwerp (10%). Kan worden ingevuld met SE Keuzeonderwerp uit V5 (opnieuw beoordeeld op Havo-niveau), mits voldoende gemaakt. Anders inhalen. - PO werkstuk keuzeonderwerp (5%) kan worden ingevuld met PO Keuzeonderwerp uit V5 (beoordeeld op Havo-niveau) - PO Klaslokaalexperimenten (5%) kan worden ingevuld met PO Experiment uit V4 (beoordeeld op Havo-niveau)
Engels	Literatuurtoets (6%)
Filosofie	SE Wijsgerige antropologie SE Ethiek SE Sociale en politieke filosofie PO Utopie
Frans	SE literatuur uit 5vwo: cijfer moet opnieuw worden bepaald op havo niveau. Er is geen inhaalwerk. (PTA-toets Literatuur in 4 havo: 13 %)
Geschiedenis	- PO thema 1 (5%) - toets Staatsinrichting (5%) - PO thema 2 (5%) - toets Oudheid en Middeleeuwen (10%)
Godsdienst	- Jodendom: presentatie (5%) en toets (15%) - Christendom: presentatie (5%) en toets (15%) - Islam: presentatie (5%) en toets (15%)
Lichamelijke opvoeding	Niets (cijfers uit v5 worden overgenomen)
LOB	Overnemen uit v4
Maatschappijleer	Afgerond in v5
Natuurkunde	PO modelleren (4%) PO technische automatisering (4%)
Nederlands	geen
PWS	Inhaal activiteiten startweek PWS
Rekenen	Rekentoets h4
Scheikunde	geen
Spaans	Spreekvaardigheid (15%) en luistervaardigheid (5%): geen inhaalwerk, werk dat opnieuw wordt beoordeeld zijn de gemaakte onderdelen spreekvaardigheid en leesvaardigheid uit V5
Tekenen	geen
Wiskunde A	geen
Wiskunde B	geen

Het moment van inleveren van PO's en/of het maken van toetsen wordt, in overleg met de leerling, door de betrokken docent bepaald.